

Čís. 13161.

Ve sporu o neplatnost posledního pořízení, které je pramenem i nároku vedlejšího intervenienta na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitele, přísluší vedlejšímu intervenientu postavení nerozlučného společníka v rozepři.

Ve sporu, v němž přistoupil na straně žalovaného vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři, nebyl soud oprávněn po uznávacím projevu žalovaného vydati rozsudek pro uznání, nebyl-li vedlejší intervenient žalovaného liknavý ve smyslu § 14 c. ř. s. V tomto směru stačí, že protokolem není osvědčeno, že soudce vyzval vedlejšího intervenienta k projednávání a že tento přes to neprojednával.

Vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři jest oprávněn podati opravné prostředky, i když se jich hlavní strana vzdala.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1934, R I 1271/33.)

K pozůstalosti po Zdence J-ové přihlásili se žalobci ze zákona, žalovaná ze závěti. Byvše poukázáni na pořad práva, domáhali se žalobci na žalované, by závěť byla prohlášena za neplatnou. K žalované přistoupila jako vedlejší intervenientka odkazovnice Marie Č-ová. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro uznání žalované. Odvolání podala jen vedlejší intervenientka. Odvolací soud zamítl odvolání pokud uplatňovalo zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jinak mu však vyhověl, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalobců.

Důvod v:

Platnost odkazu není sice, jakž plyne z ustanovení §§ 563 a 726 obč. zák., o sobě závislá na tom, zda je ustanovení za dědice platné, leč že zůstavitel uložil odkaz výlučně určité osobě. Odkazovník může zapravení odkazu žádati od toho, kdo se pozůstalosti ujme, tedy po případě i od zákonného dědice. Jde-li však v dědickém sporu o neplatnost celé poslední vůle, kterou byl také odkaz zřízen a byla-li by neplatnost zjištěna, má rozhodnutí vliv nejen na poměr odkazovníka k dědici z poslední vůle, nýbrž i na jeho poměr k zvítězivšímu zákonnému dědici, poněvadž rozhodnutí o tom, zda jest poslední vůle platná čili nic, může v tomto případě býti jen jednotné. V souzeném případě však jde o neplatnost posledního pořízení, které je také pramenem nároku intervenientky Marie Č-ové na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitelky, takže podle povahy sporného právního poměru bude roz-

sudek v této při právně účinným i pro poměr vedlejší intervenientky k žalobcům, a proto jí přísluší postavení nerozlučného spolčníka v rozepři (§§ 20, 14 c. ř. s.). Účinek procesních úkonů žalobců vztahoval by se tudíž na vedlejší intervenientku, jen kdyby byla bývala ve sporu liknavá. Marie Č-ová se dostavila k ústnímu jednání dne 13. května 1933. V protokolu o tomto ústním jednání není sice uvedeno, že něco přednášela, ale přes to nelze ji považovati za liknavou po rozumu § 14 c. ř. s. Neboť podle § 133 druhý odstavec c. ř. s. je rok považovati za zmeškaný jen tehdy, když strana přes vyzvání soudcovo neprojednávala. Protokolem však není osvědčeno, že soudce vedlejší intervenientku vyzval k projednávání a že tato přece neprojednávala. Proto soud, nehledíc ani k tomu, zda byl žalující stranou učiněn potřebný návrh na vydání rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.), nebyl oprávněn po uznávacím prohlášení žalované vydati rozsudek pro uznání. Proti rozsudku byla vedlejší intervenientka oprávněna podati odvolání bez ohledu k tomu, že se žalovaná vzdala opravných prostředků (srov. rozhod. čís. 8990 sb. n. s.), a odvolací soud nepochybil, když vydaný rozsudek zrušil, a soudu první stolice nařídil, by o věci znovu jednal.

Čís. 13162.

Bylo-li v době podání žaloby proti obci v Čechách o náhradu škody pro zanedbání místní policie, sice správním úřadem vyřčeno, že obec jest povinna k náhradě škody, napotom však (ještě před vynesením rozsudku první stolice) bylo toto rozhodnutí nejvyšším správním soudem pro vady řízení zrušeno a nařizováno nové projednání věci, jest z úřadu zrušiti dosavadní řízení a žalobu odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1934, Rv I 897/32.)

Žalobu proti obci v Čechách o náhradu škody procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 1. prosince 1931 pro tentokráte zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva.

Důvody :

Jde o nárok na náhradu škody proti obci v Čechách pro zanedbání místní policie. Podle plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského ze dne 1. června 1915 judikát čís. 229, jehož zásady uznává za správné i tento nejvyšší soud (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 5006), je v takovém případě pořad práva vyloučen, dokud není podle § 37 čes. ob. zřiz. o důvodu náhrady škody politickými úřady právoplatně rozhodnuto. V souzeném případě sice v době podání žaloby bylo vyřčeno rozhodnutím zemského úřadu politického v Praze ze dne 24. prosince 1928, že žalovaná obec je podle § 37 obec. zřiz. pro Čechy povinna k náhradě